

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY (MPP) AKTUALIZACE PRO ŠKOLNÍ ROK 2016/2017

(projednáno na pedagogické radě dne 15.6. 2016)

Obsah

1. Úvod
2. Charakteristika školy a identifikace možných rizik
3. Cíl minimálního preventivního programu
4. Systematický rozvoj dovedností
5. Legislativní a odborné zakotvení MPP
6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole
7. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
8. Závěr

1. Úvod

Děti v předškolním věku se již mohou setkat s patologickými jevy, jako je např. ohrožení na životě – šikana, týrání, zneužívání nebo drogy (především kouření a alkohol). Děti v předškolním věku získávají poznatky o světě a vytvářejí si s naší pomocí první postoje k různým skutečnostem.

Je tedy velmi důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolního vzdělávání a poskytnout jim potřebné informace takovou formou, která bude přiměřená jejich věku a chápání. A čím dříve budou mít v povědomí fakt, že není dobré např. sbírat vše, co najdeme, nebo brát si co mi kdo dá, tím více budou do budoucna uchráněni od nejrůznějších problémů.

MPP naší školy vychází z RVP PV a opírá se ve svých cílech a identifikaci rizik zejména o indikátory kompetence sociální a personální, díky níž *dítě dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá ... ubližování a agresivitu*¹, dále kompetence k řešení problémů, díky níž *dítě chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale jejich včasné a uvážlivé řešení je výhodou*² a kompetence činnosti a občanské, díky níž *si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu*³.

Obsah MPP se opírá o vzdělávací oblasti RVP PV, zejména pak o oblast Dítě a jeho tělo, jejímž cílem je mj. *vytváření zdravých životních návyků*⁴, oblast Dítě a ten druhý, jejímž cílem je mj. *ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými*⁵ a Dítě a společnost, jejímž cílem je *vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách*⁶. Všechny tyto vzdělávací oblasti definují i další rizika, jež je možno zohlednit v tomto MPP.

2. Charakteristika školy a identifikace možných rizik

Charakteristika školy:

Mateřská škola je zřízena pro 184 dětí umístěných do 11 tříd. V 6 třídách běžného typu je umístěno 130 dětí, v 5 třídách speciálních je umístěno 54 dětí. V každé třídě jsou dva pedagogové, ve speciálních třídách je umístěn vždy jeden osobní asistent dítěte.

Mateřská škola je umístěna v centru města, pavilonová budova je v klidné části u přehrady, budova vilového typu přiléhá k rušnější ulici. Obě budovy jsou oploceny a přístup do nich je umožněn pouze osobám oprávněným.

¹ srov. RVP PV, 2004: s. 13

² *tamtéž*

³ srov. RVP PV, 2004: s. 14

⁴ srov. RVP PV, 2004, s. 16

⁵ srov. RVP PV, 2004, s. 24

⁶ srov. RVP PV 2004, s. 26.

Identifikace rizik

a. rizika vyplývající z kontaktu dítěte se školou a jejím okolím:

Pavilonová budova přiléhá k malému neudržovanému parku, v němž se nárazově několikrát do roka koncentrují bezdomovci a drogově závislí. Několikrát se na zahradě školy našly použité injekční stříkačky.

Vybavení parku bylo opakovaně zničeno vandaly. Okolo zahrady školy vede stezka pro pěší, která směřuje k přehradě s restaurací. Pravidelně se na zahradě školy nacházejí prázdné láhve od alkoholu.

Budova vilového typu přiléhá k rušnější ulici s obousměrným provozem. Vrata a oplocení byly opakovaně posprejovány vandaly.

V obou budovách se nacházejí třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Děti jsou denně konfrontovány s dětmi se sníženou mobilitou a/nebo jiným způsobem vnímání.

V obou budovách jsou umístěny děti s jiným sociokulturním zázemím.

V tomto kontextu se v naší mateřské škole zaměřujeme na prevenci následujících patologických jevů:

- drogová závislost – konzumace drog se zaměřením na alkohol a kouření
- vandalismus
- šikana, intolerance, v dalším plánu i rasismus a xenofobie

b. rizika vyplývající z kontaktu dítěte s patogenem nebo jeho příčinou v rámci rodiny a jejího okolí

V tomto kontextu se v naší mateřské škole zaměřujeme na prevenci následujících patologických jevů:

- nezdravý životní styl – prevence vzniku poruch příjmu potravy
- rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech /domácí násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování života a mravní výchovy dětí/
- virtuální drogy - počítač, televize apod.

Metody sběru dat k posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách pedagogickými pracovníky MŠ
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci
- dotazníky pro zákonné zástupce dětí (školní evaluace)
- spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, sociální kurátor, ...)

3. Cíl minimálního preventivního programu

Cílem našeho minimálního preventivního programu je především tematicky zaměřené výchovně vzdělávací působení jako součásti výchovy a vzdělávání v naší mateřské škole.

Pomocí osvědčených a dětmi pozitivně přijímaných metod (pozorování, rozhovory, hry, dramatizace, výtvarné činnosti apod.) se zaměřujeme na vytváření odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům. Naší prioritou je, aby dítě takový jev rozpoznalo a umělo ho vyhodnotit úměrně svému věku i situaci a bylo schopno zareagovat, aniž by ohrozilo své zdraví.

V předškolním věku je podpora zdraví a zdravého životního stylu základem, a proto je pro nás důležitá především:

- sebedůvěra, samostatnost a sebejistota
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- motivace s pomocí druhým
- schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- podpora zkušeností, které poskytují touhu účastnit se pohybových aktivit
- seberozvíjení

- rozvoj tvořivosti a estetického cítění

4. Systematický rozvoj dovedností, které vedou k odmítnutí patogenu a osvojení zdravého životního stylu:

A. Aktivity žáků MŠ (se zaměřením na prožitek, znalosti a dovednosti)

- děti mají povědomí o zdravém životním stylu (co ovlivňuje naše zdraví – pozitivně i negativně)
- děti se seznamují s osobní a duševní hygienou
- děti začínají chápat formy komunikace mezi lidmi (vrstevníky i staršími)
- děti se učí vyhodnocovat rizikovost dané situace a přiměřeně na ni reagovat
- děti se učí sociálním dovednostem v kontaktu se slabším a neubližují sobě ani jinému
- děti chápou jednoduché ekologické vazby v prostředí

B. Způsoby realizace

- prožitkové učení na základě věkově adekvátních příběhů a modelových situací
- jednoduché formy komunikace
- počátky sociálních dovedností ve hře
- aktivity ke zdravému životnímu stylu
- konkrétní dovednosti
- spoluvytváření, stanovení a reflexe společných základních pravidel

Při všech školních i mimoškolních aktivitách jsou dodržována výrazná bezpečnostní opatření. Děti jsou vždy prokazatelně poučeny o zásadách bezpečného chování a jednání.

5. Legislativní a odborné zakotvení MPP školy

Minimální preventivní program naší mateřské školy se opírá o:

- Školský zákon č. 561/2004 Sb.
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. VÚP Praha, 2004 v platném znění
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j. 21 291/2010-28
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení čj. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance čj. 14 423/99-22
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhl. č. 116/2011 Sb.
- Vyhláška MŠMT ČR č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků, studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění vyhl. č. 147/2011 Sb.
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ve školách a školských zařízeních čj. 37 014/2005-25
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané čj. 25 884/2003-24

6. Garant programu

Garantem programu je Bc. Dagmar Semeráková.

V rámci své činnosti školního preventisty mateřské školy připravuje Minimální preventivní program.

Navrhuje ředitelce školy jeho aktualizace a provádí vyhodnocení jeho účinnosti.

O programu informuje po dohodě s ředitelkou školy pedagogy, rodiče i děti.

Spolupracuje s ostatními učitelkami, dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

7. Spolupráce s poradenskými zařízeními, dalšími odborníky a organizacemi

1. Pedagogicko – psychologická poradna v Liberci
2. Krajská nemocnice Liberec
3. Magistrát města Liberce – OSPOD
4. Policie ČR
5. Vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů

8. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Účastní se ho pedagogové, děti, rodiče a odborníci.

Tento program je vytvořen jako základní nástroj prevence sociálně patologických jevů

Program je minimálně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh a efektivita aktivit.